

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

dotaria perceptorum reddendā, nec ad illorum resti-
tutionem uxori teneri, & quando, & quomodo fructus
prædictos, suos faciat, & ad illorum rationem reddē-
dum, siue restitutionem faciendam, non teneatur, &
quando secus, hic plenè demonstratur.

CONSILIVM XLIIII.

Iso tenore instrumenti dotiū do. Aloysia filie
dñi Danielis, vñ prima consideratione de
iure cōcludēdū est, q̄ ipsa do. Aloysia nō
possit cōtra hāredes do. Alexandri eius ma-
riti agere ad reddendū rationē fructuum, & reddi-
tū perceptorum per dictū do. Alexandrū ex bonis pa-
rafrenalibus, q̄ ipsa vitra, siue extra dotem induxit in
domū dicti eius mariti, de quibus in dicto instrumen-
to, & in primis, nā vbiq̄q; vxor vitra, seu extra dotē
secū defert aliqua bona ad domum mariti etiā ratio-
nem sui proprii vñs, & illorū custodiā, & administratio-
nem, ac mādātū marito cōmisit, tūc illa bona dicun-
tur esse, & sunt parafrenalia, vt fuit de mente Azo. in
summa. C. de iur. dot. ac Iacob. Butrig. & Bart. in l. ma-
ritus. C. de iur. Alex. in l. pen. ff. ad l. falcid. & in cōsilio
suo 63. in 2. volu. & in cōf. 42. in 1. volu. ex quo sequi-
tur, q̄ ipse maritus absq; alio mādato, & absq; eo, qd
caueat de rato, pōt pro vxore agere, vt habetur in d. l.
maritus, & in l. fi. C. de pact. cōuen. Itē fructus, ac re-
ditus talium bonorū consumptos facit suos, & ad il-
lorum restitutionem nō tenetur, ut est tex. in d. l. fi. &
ibi doct. & habetur per Bar. Alex. & alios in d. l. penul-
ff. ad leg. falcid. Sed do. Aloysia vitra, siue extra dotē
detulit in domū do. Alex. eius mariti plura bona, quo-
rum custodiā, & administrationem dicto do. Alexan-
dro cōmisit, ei permittēdo fructus, & redditus illorū
percipere, & administrare, put ex tenore dicti instru-
menti apparet ibi in vers. uolēs, & mādās ex nunc, p-
ut ex tunc &c. ergo hāredes ipsius domini Alexandri
nō dicuntur obligati ad reddendū rationem illorum
nec ad eorū restitutionē, ex quo nō extāt, & sunt con-
sumpti, prout in dubio præsuntur, & de hoc debet
dicto ipsorū hāredū stari, vt uoluit Sali. in d. l. fi. C. de
pact. cōuen. & secundum eum est de mente Barto.
in d. l. pen. si. n. fructus extarēt, indistinctē essent vxori
restituendi. d. l. fin. & in d. l. pen. ubi hoc voluit Bart.
Sali. & alii omnes; q̄ quod aut extēt, & nō sint cōsum-
pti, vxor agens probare tenetur, & non maritus, seu
eius hāredes, quoniā ex quo ipsi dicūt illos esse con-
sumptos transfertur onus probandi in vxorē, q̄ extēt,
ut uoluit Sali. in d. l. fi. ex mēte Bart. in d. l. pen. & con-
sequenter in dubio præsuntur cōsumpti, si per mari-
tum, vel eius hāredes allegetur illos fuisse consump-
tos. Et ad propositum facit id, qd uoluit Bald. in l. ubi
adhuc in 6. colum. ibi, de uno quæritur. C. de iure do-
tium. q̄ taut res parafrenales sunt cōcessā viro ad u-
tendū, & quatenus vir fructus cōsumpsit, nō tenetur,
sed quatenus nō cōsumpsit, ad illorum restitutionē
tenetur. Et cōsumptum dicitur, quando nihil restat,
sed quando ex eo aliquid restat, uel ipsum idem uel p-
mutatū, uel emptū, id nō dicitur cōsumptū, q̄ in cor-
pore patrimonii retinetur, unde vir tanquā locuplet-
ior ad restitutionē illius tenetur, & sic viro consump-
tio fructū rerum parafrenalium pmittitur, sed qua-
tenus inuenitur locupletior, teneat ad restitutionē, q̄
omnia procedūt, quādo res parafrenales sunt traditæ
viro ad utendū, & sic uolūtate uxoris maritus fructus
percepit, & administrauerit, ut in d. l. fi. Sed quando
contra uoluntatem uxoris vir fructus huiusmodi per-
cepit, ille tunc, siue eius hāredes soluto matrimonio
ad restitutionē tenētur, quia illos nō fuit lucratus, cū
nō habuerit titulum, nec aliquā actionē faciendi, in-

uita domina, ut per Bal. in d. l. ubi adhuc. Sed in casu
nostro uir percepit fructus, & illos administrauit per-
mittēte, & uolente domina, & vxore, ac fructus repe-
riūt cōsumpti, ergo &c. ¶ Præterea & scōdo, taut
loquimur de vñs parafrenaliū, aut de fructibus in-
dustrialibus, aut de naturalibus: si de vñs, aut extāt,
& sunt vxori restituendā, aut sunt cōsumptæ in cōmu-
nes usus, & maritus nō tenetur illas restituere. d. l. fin.
aut in proprios vñs, & illas tenetur restituere, maxi-
mē si ex his factus sit locupletior. Secundo casu quan-
do quærimus de fructibus industrialibus, idem dicen-
dum est, quod in vñs, ut uidēt cōmuniter cōclu-
dere doct. ueluti refert Sali. in d. l. fi. ubi ita tenuerunt
Rayn. & Cyn. quoniā sicut in exigendo vñs ex cau-
tionibus vertitur labor, & industria, ita in fructibus in-
dustrialibus: iis tamē latius distinxit Martin. Sylima.
ut refert, ac sequit Bar. in d. l. pen. ff. ad l. falcid. & Alex.
& Sali. in d. l. fi. q̄ aut extāt, & debent restitui, aut sunt
consumpti, & debēt restitui, si cōtra uoluntatem uxori-
s fuerūt pcepti. l. de his. ff. de dona. inter uir. & uxo.
l. hac lege. C. de pact. cōuen. secus si de uoluntate uxori-
s fuerunt pcepti, quia tūc maritus illos lucratur, nec
ad illorum restitutionē tenetur, sicut de vñura dictum
est: tertio casu, quādo quærimus de fructibus naturali-
bus, si extāt, debent restitui, si non extēt, & sint magni
pretii, teneat maritus illos restituere, quatenus factus
esset locupletior, si uero sint modici pretii, illos nō te-
netur restituere, ut ibi per Sali. & Alex. in locis præal-
legatis post Bar. & in dubio præsuntur maritus factus
locupletior, quatenus fructus pcepti ualuerūt, nisi p
parte mariti contrariū probetur, ut colligitur ex gl. in
l. utrū. in 1. glo. iūcto tex. ff. de peti. hāred. quā ibi mul-
tum cōmendat Ang. & ita determinat Alex. in termi-
nis nostris in d. cōf. 63. ubi uenio ad aliud dubiū &c.
Quid autē iuris sit de pensionibus domorum, & affi-
ciibus prædiorum, & de vecturis nauū, & animalū,
dicendū est idē, qd in fructibus industrialibus, nō au-
tem qd de vñs est dictū, quia pensiones, & alia hu-
iusmodi potius fructibus industrialibus æquiparātur,
quā vñs. l. si nauis. ff. de rei vend. & ita uoluit Bal. in
d. l. ubi adhuc. in pen. col. & Alex. in d. l. pe. Ex quib. in-
fertur, quid dicendū sit in casu nostro, quoniā ex quo
maritus recepit fructus parafrenaliū de uoluntate, &
cōmissione uxoris, & fructus sunt consumpti, & ex il-
lis maritus nō est factus locupletior, hāredes illius ad
eorum restitutionē non tenētur per prædicta. ¶ Sua-
dentur præmissa tertio loco ex iis, quæ in instru-
mento prædicto cōtinentur, in quo fuit cōuentū, quod ip-
se do. Alex. eiusq; hāredes essent liberi, & absolūti ab
omni onere administrationis reddendæ, ita quod de
ipsis vñs fructibus eorundem bonorū quocunq; per-
ceptorū, & administratorum absolūti esse semper in-
telligātur &c. Vnde quāuis dubiū posset esse de iure,
an maritus, seu eius hāredes tenerentur rationem de
fructibus perceptis reddere, & ad illorum restitutio-
nem per ea, quæ ponunt doc. in d. l. pen. p. illum tex. cū
fi. supra alleg. tñ stante hmōi pacto claro, & certo, di-
cendum est, ipsos hāredes nec ad illorū restitutionē,
nec ad eorum rationē reddendā teneri, quoniā in in-
certis, & nō in certis locus est cōiecturis. l. continuus.
§. cū ita. ff. de uerb. oblig. Præterea considero, & noto
illa uerba posita in dicto instru. uidelicet, eorundē bo-
norum quomodocunq; perceptorum, & administra-
torum &c. nam ex iis uoluerunt contrahentes ipsum
maritum, & hāredes eius esse absolūtos tam pro fru-
ctibus perceptis, & administratis ex bonis quibuscun-
que, & sic siue essent bona parafrenalia, siue quælibet
alia, itē siue essent bona administrata uolente mulie-
re, siue eius uoluntatem, ita n. importare uidentur
illa uerba generalia geminata, multumq; prægnan-

S V M M AE.

- 1 Renunciatio iuris iam delati, sed nondum acceptati, & renunciatio iuris non delati differunt quoad effectum reuocationis illius. Anchar. in consi. 101. declaratur.
- 2 Renunciatio iuris agendi ad legitimam, uel eius supplementum facta à filio, uiuente patre, non potest à creditoribus filii reuocari: secus in renunciatione post mortem patris facta.
- 3 Legitima aliquo modo filio, uiuente patre, debetur.
- 4 Lucrum dotis marito, uiuente uxore, contra iuris regulas debetur. Et est exorbitans, ac odiosum.
- 5 Remissio lucri dotalis, & remissio legitima, uel supplementi illius differunt.
- Et remissio lucri dotalis est facilitior.
- 6 Remissio facta à patre de eo, quod sibi in premium emancipationis debetur, non potest à suis creditoribus reuocari.
- 7 Remissio falcidia, seu trebellianica facta ab herede grauato non reuocatur à creditoribus illius etiam hypothecariis.

E P I T O M E.

RENUNCIATIO lucri dotis statuarii facta à marito, uiuente adhuc uxore, quod non possit à creditoribus mariti hypothecariis tanquam in eorum fraudem facta reuocari, demonstratur.

C O N S I L I V M XLIII.

CVM diebus elapsis orctenus allegando sequutus fuero, quod si maritus lucri dotis statuarii, uiuente adhuc uxore renunciauerit, creditores hypothecarii mariti non possint talem renunciationem tanquam in eorum fraudem factam reuocare, audio nunc haesitari per id, quod consuluit Pet. de Anch. in consi. 101. incip. in Christi nomine, ex praedicto themate, & per alia, quae in dubiis proponuntur. Sed idem adhuc sequendo, uidetur posse dicto consilio Petri de Anch. responderi, quod aliud sit, an post ius patri delatum nondum tamen acceptatum quis renunciauerit, & tunc procedat id, quod uoluit Anch. in d. consi. aliud, an ante, quod ius delatum fuerit, quis remiserit, & tunc secus, ut contingit in casu occurrenti: & hanc distinctionem sensit glo. in l. in fraudem. in prin. ff. de iure filii. Et ratio est in promptu, ueluti etiam colligitur ex uerbis Alberi. in l. qui autem. §. si seruum. in si. fi. est ergo differentia. ff. de his, quae in frau. cred. Ex quibus inferitur, quod si filius, uiuente patre, expresse renunciaret iuri agendi ad supplementum legitimae, seu ad totam legitimam, iuxta ea, quae habentur, in l. si quando. §. 1. & fin. C. de inoff. testa. creditores filii non possent talem renunciationem reuocare, ut ex uerbis Anch. ibi inferitur, qui uult solum renunciationem posse reuocari, quia ea post mortem patris facta esset. Praeterea in casu Anchar. si filius renunciando iuri agendi ad supplementum legitimae de remittere id, quod aliquo modo, uiuente patre, ratione naturali, & de iure communi sibi debet. l. in suis. ff. de lib. & posthu. & l. cum ratio. ff. de bon. dam. si at marito, uxore adhuc uiua, lucrum dotis contra iuris regulas debetur, & per illud libera facultas testandi de bonis suis uxori auferri uel ad not. per Bal. in l. pro haereditariis. col. 3. in glo. ubi ecce uir. ver. & ad euidentiā. C. de haer. actio. & Sali. in l. cum in te. C. de dona. ante nupt. quo fit, ut tale lucrum dicatur exorbitans, & odiosum, ergo de uno ad aliud non est arguendum iuribus vulgaribus. Rursus quoniam maritus, uiua uxore, lucrum dotis remittit, facit rem ad ius commune reuerti, ut ipsa liberè de bonis suis testari possit, sed remittendo ius agendi ad supplementum legitimae, de quo per Anch. receditur à iure communi, & tollitur id, quod filio naturali ratione debetur, ideo primum facilius est iudicandum, arg. l. si unus. §. pactus. uer. si. quod & in specie. cum uer. quoties. ff. de pact. Confirmo praedicta ex notab. doctrina Alberi. in l. patrē. ff. de his, qui in frau. cred. quod uoluit,

- 6 Quod si pater emancipando filium remiserit illi id, quod in premium emancipationis de bonis aduentitiis debetur, quod est tertia pars aduentitiorum. l. cum oportet. aut. C. de bon. quod lib. §. hoc quoque. Insti. per quas nob. acquir. creditores et hypothecarii non possunt tanquam in ipsorum fraudem factum reuocare, per illi. tex.
- 7 I. seq. ubi haeres grauatus prestare legata, aut restituere hereditatem, per falcidiam, seu trebellianicam remittere creditores id tanquam factum in fraude reuocare possunt, quia iura ex mente Alberi. ibi procedunt à creditoribus hypothecariis, inferendo ad questionem, quā in facto habuit, ut ibi refert. In reliquis me remitto ad dicta ab aliis eximius do. aduocatis, quod multa egerit in uoce, & in scriptis plura deduxerunt. Laus Deo.

S V M M AE.

- 1 Parafrasalia bona quae esse dicantur, & num. 10.
- 2 Maritus absque mandato, & cautione de rato potest pro uxore in bonis parafrasalibus, & quando fructus dictorum bonorum suos faciat, & restituere non teneatur, & quando tenetur, & num. 4. §. 10. 14. & per totum consilium.
- 3 Fructus bonorum parafrasalium, & aliorum bonorum mortuorum extare, & non esse consumptos, & de conuerso, an praesumatur, & quis probare debeat, an uxor, an maritus. & num. 15.
- 5 Parafrasalia usufructus, aut fructus industriali, aut naturalis, & quomodo maritus restituere teneatur, et quando secus.
- 6 Maritus ex fructibus parafrasalium, et aliorum bonorum mortuorum per ipsum perceptis, et consumptis in dubio factus locupletior censetur, nisi per eum contrarium probetur, & ideo de illationem reddere tenetur. num. 16.
- 7 Pensiones, uelutariae, & similia potius fructibus industrialibus, quam usufructibus aequiparantur.
- 8 Mulier quae bona habere possit.
- 9 Dotalia bona mulieris quae sint.
- 10 Mulieris bona non dotalia, nec parafrasalia quae sint.
- 11 Maritus quando, et quomodo fructus bonorum uxoris non dotales nec parafrasalium restituere uxori, et de illis rationem reddere teneatur, et quando secus. et num. 14. et per totum.
- 12 Maritus in dubio contra uoluntatem uxoris bona illius non dotalia, nec parafrasalia administrasse, fructusque perceptisse, et percipiendos coniecturis hic positus praesumitur.
- 15 Durare, et extare praesumitur res, quae semel extitit, nisi contrarium probetur.
- 17 Maritus in quos usus fructus parafrasalium, et aliorum bonorum uxoris per eum perceptos consumpsit, rationem teneatur reddere, et consumptos in usus proprios ipsius uxori restituere, in dubio in usus proprios consumpsisse praesumitur.
- 18 Maritus, ut fructus parafrasalium, et aliorum bonorum uxoris faciat, & ad illorum restitutionem non teneatur, quid requiratur.
- 19 Mulier si bonorum suorum immobilium, quae ultra dotalia, habet sibi usum, administrationem, liberamque dispositionem in uita, in morte perpetuo seruauit absque ulla impedimento, & in traditione alicuius personae, & postea in eodem usufructu conuenit, quod maritus, eiusque heredes essent liberi, & soluti ab omni onere administrationis reddenda, & dicatur, ut soluti à fructibus perceptis quorumcumque bonorum quorumcumque perceptorum, & administratorum, an censetur de se licentiam marito utendi, & bona praedicta administrandi. Et quomodo istud pactum sit intelligendum.
- 20 Pactum in emphyteosi expressum, quod emphyteota possit rem emphyteoticam uendere, & concedere, cuiusque uoluerit, quomodo intelligatur.
- 21 Pactum de non expellendo conductorem quomodo intelligatur.
- 22 Verba contractus, quae pluribus modis possunt intelligi, semper contra illum interpretantur, qui se ex eis fundat.
- 23 Verba generalia, & geminata qualitercumque, & quomodoque intelliguntur, & regulantur secundum ius commune, & casus speciales non includunt.

E P I T O M E.

MARITVM, uel eius heredes ad rationem fructuum bonis siue parafrasalibus, siue aliis bonis uxoris ultra dotalia